

♦ ST. OLAV ♦

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Til våre lesere. — Biskop Fallize. — Sankt Karl Borromeus. — Biskop Fallize. — Da Vår Herre var i besøk på Solbakken. — Landsmøtet i Danmark. — Bokanmeldelser. — Herhjemme.

RETT + OG + SANNHET

TIL VÅRE LESERE —

Når «St. Olav» idag henvender sig til alle sine lesere, så er det i håpet om, at disse våre lesere også er våre venner. At de derfor vil lytte til det som vi har på hjerte ut fra et forståelsesfullt kjærlig vennessinn — det sinn som fører menneskene fra å være ordenes «hørere» til å bli ordenes «gjørere».

Men før vi fortsetter må vi motivere, hvorfor vi synes at vi har lov til å betrakte våre lesere som våre venner. — Motiveringen er nemlig den takknemlighet som vi føler for den forståelse og oppmuntring «St. Olav» har møtt på sin ofte så vanskelige vei i år. Vanskelig fordi vi ikke har kunnet undgå å bebyrde Vikariatet med økonomiske ofre, slik som tidene nu ligger an. Hans høiærverdighets anerkjennelse av det berettigede i et katolsk blads eksistens, slik som denne anerkjennelse kom til orde i det opprop til alle våre trofeller, som biskop Mangers skrev i forrige nummer av «St. Olav», er oss selvfølgelig en moralsk støtte — men alle og enhver vil kunne forstå, at nettop en slik anerkjennelse får vi som stiller med bladet til inderlig å

Hellig Olav.

ønske, at det kunde være mulig å lette den materielle byrde som vi representerer for biskoppen. — Det ligger i sakens natur at det til en viss grad er umulig å undgå å være en byrde for et blad av «St. Olav»s karakter — men det ligger også i sakens natur, at her er et felt hvor *alle* kan tre støttende til om de vil være med å bære sin del av byrden.

Mange, mange gjør det — og vi takker dem. Alle våre trofaste abonnenter som år efter år har holdt bladet og betalt det, er like så mangende hjelpende hender til å lette byrdene — vi takker dem for deres vennskap! Og vi takker alle de som har lettet oss dagen og veien ved å oppmuntre med sin anerkjennelse eller rettlede oss med sin positive kritikk — den kritikk som viser den *sanne* interesse ved alltid å si fra, når noget synes den å være av tvilsom verdi. Denne takk har særlig adresse til presteskapet her og utover landet — mange verdifulle råd og vink er tilstillet oss til overveielse fra denne kant.

Så takker vi våre faste medarbeidere, som ennå aldri har svart nei når vi anmodet om

deres hjelp, skjønt de alle er mennesker hvis tid er sterkt optatt og derfor meget kostbar.

Vi takker de som i år har skjenket oss gaver — store gaver, som ga oss mot og lyst til å fortsette, selv når det så vanskeligst ut, fordi de styrket ens tro på det godes ubestridelige herredømme.

Og endelig takker vi de to trofaste damer, som i år som i mange år forut har ofret sin velfortjente fritid på å skaffe «St. Olav» mesteparten av de annonser vi har. Måtte *de* få den lønn de fortjener for sitt uegenlyttige kjærlige strev for bladets skyld.

Med hjertet fylt av så megen takknemlighet må vi ha lov til å føle oss omgitt av *venner* — en følelse som gir oss mot til å tale åpenlyst om vår stilling i øieblikket. Vår vanskelige stilling, fordi de vanskelige tider merkes meget på *vårt* arbeidsfelt. Det er *nu* meget vanskelig for mange å betale sine abonnementer — men allikevel er det vår hellige plikt og vår glede å fortsette med å komme til dem, fordi vi er det eneste katolske blad og derfor har forpliktelser som veier tyngere enn bare de materielle hensyn.

Dette faktum gjør at vi *må* ha støtte, og derfor har hans høiærverdighet tillatt at kollekten på søndag tilfalles oss. — Vår søndag er Allehelgensdagens høitideligholdelse, og vi våger deri å se et tegn til, at Hellig Olav, vår store skytshelgen selv vil hjelpe oss til å få et godt resultat, som virkelig kan bli en lettelse for vår overhyrde i hans kalls i forveien tunge nok byrde. Og vi våger også å se et tegn i at bladet idag utgår alle sjeles dag — den dag som er viet minnet om våre kjære avdøde, hvoriblandt vi nu for første gang finner bladets stifter, erkebiskop *Fallize*.

I hans rike varme hjerte hadde «St. Olav» en stor plass, og han fulgte det med aldri sviktende interesse like til det allersiste.

I hans — vår faderlige venns og velgjørers navn retter vi derfor også vår appell til våre kjære venner fjern som nær. La vår bønn for hans sjel forbinnes med en aktiv handling for hans efterfølger — slik som vi har skrevet om dette annetsteds i bladet. Og det nærmest foreliggende er:

Støtt kollekten til «St. Olav» på søndag!

Biskop Fallize:

født 9. novbr. 1844 i Bettlingen; 1866—1872 studieår i Rom; 8. april 1871 presteviet i Rom; 6. februar 1887 apostolisk prefekt i Norge; 18. mai 1887 ankomst hertil; 22. april 1891 norsk statsborger; 19. mars 1892 konsekret som biskop av Elusa; pavelig tronassistent og romersk greve 31. mai 1912; komman-

dør av St. Olav 18. mai 1912; 21. juni 1922 avskjediget på grunn av alder og sykdom; 9. oktober 1922 titulærerkebiskop av Chalcis; samme år kommandør av en høi luxemburgsk orden og i årenes løp meddelt andre utmerkelser; 25. april 1924 forlot han Norge; † 23. oktober 1933 i St. Zita, Luxemburg; jordfestet fra katedralen i Luxemburg den 31. oktober; 30. oktober feiredes requiemmesser for den avdøde i alle Vikariatets kirker og offentlige kapeller.

Sankt Karl Borromeus.

MINNEDAG 4. NOVEMBER.

Melodi: Nr. 142 i Katolsk Salmebok.

*Av stolte aner runnet
Sankt Karl, du blev av Gud
til virke verdig funnet
i Kirkens bispeskrud.
En høvding i Guds rike
i kamp og trengselsår,
en hyrde uten like
for Herrens lam og får.*

*Mot lyset i Guds himmel
med fryd vår tanke går,
til helgenskarens vrimmel,
hvor du for tronen står.
Sankt Karl, din bønn forlene
oss kraft og offerglød
til Kirkens sak å tjene
som du i liv og død.*

*I gull og marmor smiler
Milanos katedral,
hvor nu ditt legem hviler
bak alterets portal.
Så mektig skal det mane
til glad å følge dig
på kjærlighetens bane
og korsets kongevei.*

*Din forbønns makt du vise
for hyrder og for får
til lægedom og lise
for syndens sott og sår.
Lær oss for Kristi Kirke
til brødres sjelegavn
å ofre liv og virke
I Jesu Kristi navn.*

K. KJELSTRUP.

+

Biskop Fallize.

IN MEMORIAM.

I alle de år som er gått siden biskop Fallize forlot Norge og vendte tilbake til Luxemburg er der ett ord som har vært uadskillelig knyttet til hans navn hver gang dette blev nevnt, og det er ordet: *uforglemmelig*. Og instinktsmessig følte selv de som ikke hadde hatt den glede å treffe biskoppen personlig, at dette ord ikke var en tom klang, en hul frase, men at det virkelig dekket en realitet. Så sterkt hadde biskopen preget sitt høie kalls kraft inn i den norske misjon, at den var blitt merket slik at sporene ikke kunde utslettes, selv om mennesket, personen, forlot stedet.

Biskop Fallize har sikkert følt dette i alle de år som er gått siden da — han har fått utallige beviser på, at hans livsoffer ikke hadde vært forgjeves, men at det spirer, blomstrer og bærer frukt alt det, han har sådd heroppe — følt det i alle de år, hvor vi ennå kunde gi ham de *synlige* beviser for at hans minne levet med ham og hvor vi ennå kunde gi vår takknemlighet synlige utslag.

At det var hans siste leveårs største glede hver gang han mottok et nytt bevis på hvor *uforglemmelig* han var, det vet alle som har hatt personlig kontakt med ham i disse år — størst var mulig hans glede da en landsmann av ham blev Norges biskop og blev hilst dobbelt velkommen nettop på grunnlag av hvad Luxemburg hadde gitt oss før.

Livsoffer — ja, er nogen gang dette store ord på sin plass, så er det som betegnelse for det krav, som den 6. februar 1887 stiltes til presten, politikkeren og pressemannen Fallize om å opgi alt, hvad hittil hadde vært hans virke for å gå til det fjerne Norden — i de dager langt fjernere enn nu, hvor avstanden praktisk talt er ophevet av menneskelig kløkt og opfinnsomhet. Man må erindre at dette virke hadde ført ham frem i forreste rekke av fedrelandets tjenere. Ti straks efter sin prestevielse i Rom var han blitt betrodd ansvarsfulle stillinger ved siden av ledende menn, hvorved han fikk innblikk i administrasjon og forståelse av all administrasjons intime tilknytning til *hele* samfundets økonomiske liv.

Dette førte ham igjen inn på det positive politiske arbeidsfelt, men først og fremst blev derved hans øine åpnet for *pressens*, den katolske presses betydning. Allerede under sin studietid i Rom hadde han vært en flittig korrespondent til sitt hjemlands blade, og hans penn hadde tidlig gjort sig bemerket. Han fortsatte sin pressevirksomhet efter sin hjemkomst, og hadde i utpreget grad den gang, som iøvrig hele sitt liv igjennem, sine meningers mot.

Biskop Adames lot ham ta konsekvensen av dette mot og lot ham gå foran i kampen for de katolske prinsippers gjennomførelse i pressens syn på alle poli-

tiske foreteelser. Hans uimotstridelige dyktighet skaffet ham mange motstandere, hvis motstand imidlertid ofte bundet mer i smålig misundelse mot den fremragende begavelse enn i virkelig meningsforskjell — men ikke desto mindre lykkedes det disse motstandere å få manøvrert frem en «deportasjon» av den allerede kjente journalist i form av hans utnevnelse til sogneprest i Pintsch, et stort, men noget forsømt kall, som efter deres beregning vilde kreve den samvittighetsfulle prests hele arbeidskraft, så man slapp å se hans overlegne gode artikler, som alltid vakte opsikt og interesserte.

Man hadde imidlertid ikke regnet med hans evne til å vinne medarbeidere hvor han kom. Det lykkedes ham

Biskop Fallize ved ankomsten til Norge.

hurtig å danne en kreds av brukbare og dyktige hjelpere, og snart var Pintsch et mønstersogn og blev ved å være det de fem år han virket der — mens Fallize selv kunde ofre sig for sin skribentvirksomhet med uforminsket styrke, til og med være redaktør for et av landets innflytelsesrikste blade.

Ja, for å kunne få ennå smidigere våben for de kirkelige interesser i den politiske dagskamp, delte han dette blad i to, hvorav det ene, «Luxemburger Sonntagsblatt», blev viet det rent opbyggelige, mens det annet, «Luxemburger Volksblatt», blev mer politisk, og grep inn i de daglige stridsspørsmål med åpent visir på Kirkens side.

Nu, dette kunde selvfølgelig ikke gå ustraffet hen som forholdene den gang lå an, og gjennom to store presseprocesser søkte man å ramme ham både med bøter og fengselsstraff.

Men intet kunde stanse denne Guds kjempe: boten blev betalt ved en offentlig innsamling blandt hans blad- abonnerter, og de fleste av landets prester og hans biskop stod urokkelig loyal ved hans side, skjønt selveste statsministeren, mens processene stod på, søkte å bevege ham til å avsette Fallize som prest eller forby ham å skrive i avisene.

Sannheten seiret så stort, at til og med Fallize med overveldende majoritet blev valgt inn i landets lovgivende forsamling, hvor han tok en fruktbar politisk virksomhet op side om side med sin redaktørvirksomhet ved de blade, som utgikk fra det av ham oprettede «St. Pauli-trykkeri», hvoriblandt det aldeles fortrinlige presseorgan «Luxemburger Wort», hvis redaksjonsteknikk den dag i dag må vekke anerkjennelse hos alle fagfolk. Og endelig til dette kom ennå arbeidet som president for den biskoppelige formuesforvaltning.

Slik var biskop Fallize's liv i nogen år — et rikt og velsignet liv for fedrelandet — et liv som gledet og tilfredsstillet ham, fordi han fikk alle sine evner og hele sin begavelse tatt i bruk av Vingårdens Herre. Og så kom kravet om å ofre alt dette i form av kallelsen til å ta arbeidet i den norske misjon op, da han blev utnevnt til apostolisk prefekt og vikar i Norge med efterfølgende bispekonsekrasjon. Det er menneskelig om det kostet kamp å ofre så meget som biskop Fallize måtte ofre — ikke minst fordi den dyktige administrator av bispedømmets formue visste hvad der vilde møte ham av økonomiske vanskeligheter i det nye høie embede.

Men hele hans liv hadde alltid vært en skole i å ofre det menneskelige, det subjektive i sig for sitt høiere selv, for «Kristus i mitt jeg», og han bestod med glans denne prøve.

Den 18. mai 1887 kom han her til landet med sin mor og sin yngste søster Julie — hun som så

trofast stod ved hans side hele sitt liv og skapte ham og hans prester et hjem, en fredelig liten havn, hvorinn stormene og storbølgene ikke nådde.

Om biskop Fallizes virke heroppe har vi skrevet så ofte og vi vet alle, hvad vi skylder ham av takk og ære for hans arbeids velsignede frukter i vårt land. Men vet vi også, forstår vi helt ut hvad dette arbeide kostet ham? I alle årene førte han en kamp for misjonens materielle eksistens, hvis pinaktighet slet meget på ham som i forveien bar på hele det åndelige ansvar for Kirkens liv blandt oss. Sin hele begavelse, sin hele oratoriske evne, sin dype kjennskap til menneskene anvendte han for å skape forståelse for arbeidets krav heroppe — og fordi han selv elsket sitt hellige kall så høit fant han veien til andres offervillige kjærlighet også. Den myndige prelat, Kristi stedfortreder heroppe, hadde den ydmykhet som kreves for å kunne strekke hånden ut og be om hjelp, og mange, mange er de reiser han har foretatt med betlerposen på ryggen.

La oss minnes dette når vi nu ber for ham. La oss minnes alt det han gav oss ved de gaver som blev skjænket oss gjennom ham. Men la oss minnes det «ikke i ord men i kraft». La oss minnes det ved å gi ham tilbake noget av det vi fikk — på den eneste måte som det nu står i vår makt. For biskop Fallize var alltid *biskopen* — identisk med sitt kall og dets gjerning.

Mennesket dør, men kallet lever — biskopen lever blandt oss den dag i dag med samme opgaver og samme byrder som de der hvilte på Johannes Olav Fallize.

Så la vår bønn for den døde gå hånd i hånd med handlinger for den levende, ti da opreiser vi biskop Fallize et minne helt i hans egen ånd. Den ånd som nu er vendt tilbake til sitt ophav, til den evige hvile og det evige lys. «Den rettfærdige skal ihukommest til evig tid».

Da Vår Herre var i besøk på Solbakken.

Fortælling fra Vorarlberg av Dr. Franz Michel Willam.

Oversatt av S. T.

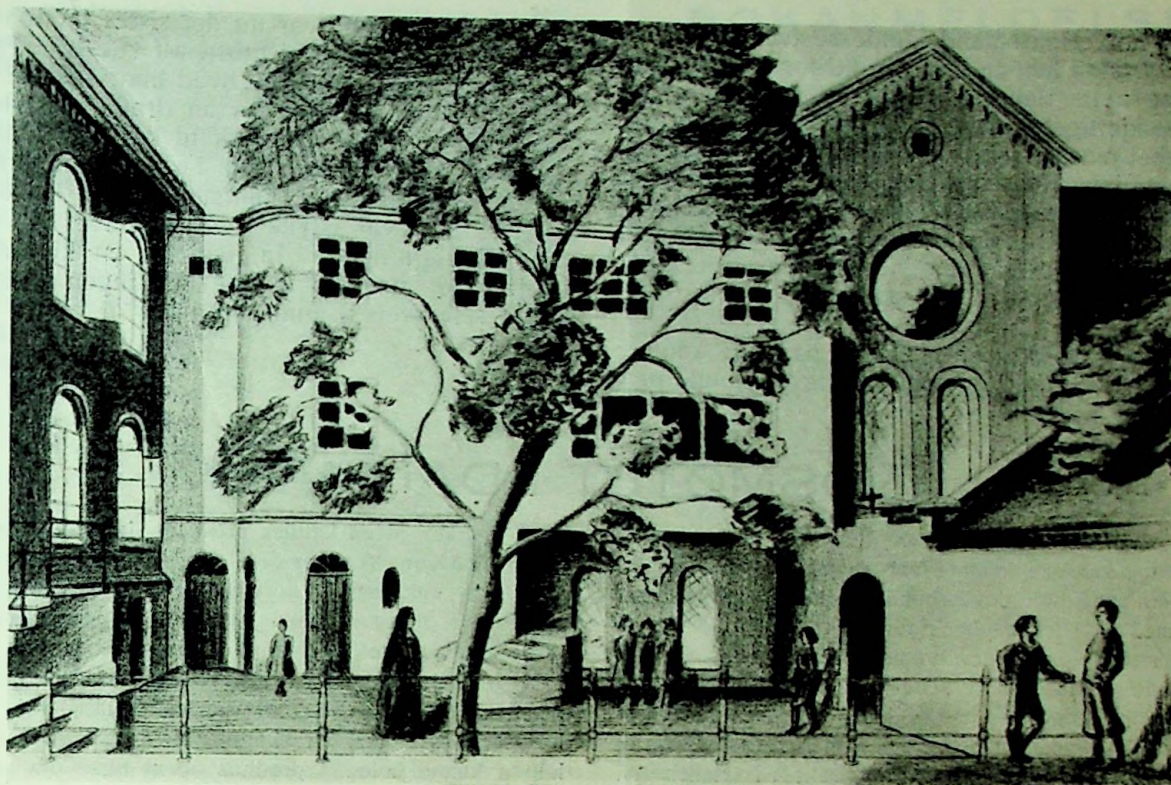
(Forts.)

Bondekonen bar ind, midt for øinene til manden, et stykke kjøtt fra kjøkkenet og vilde true det indpaa Agata. Siden manden var der vægret hun sig endda mere — ikke snakk om at hun skulde ha noget for nelli-ken. Saa truet bondekongen med at da vilde hun i det hele tatt aldrig mere gi hende noget, naar hun var saa stor paa det saa hun ikke vilde spise av grisen deres. Manden brummet gemytlig ute paa gangen, hun fik da ta imot det folk bød hende, han sa det ikke bare for blomstens skyld, det var undt hende av et godt hjerte.

Saa stammet Agata tilslut bare noget om at stykket var da rent for stort, hun var glad til for et litet, ett av dem som det var hen i var mere end godt nok til hende. Men bondekongen puffet hende i ryggen og fik hende

ut av døren. Det var saavidt Agata var kommet utenfor, saa kom taarerne og forraadte mottagersken.

Alle disse forhandlingerne hadde tatt tid, saa dersom Hansemand ved hjemkomsten var stormet rett ut paa kjøkkenet vilde Agata knapt ha rukket at brune steken, saan at hun imorgen, paa selve den hellige søndag, ikke skulde være nødt til at holde paa saa længe paa kjøkkenet. Men Hansemand strøk istedet først ned i kjøkkenhaven igjen for at trøste frøene sine. De var endda indesperret i sine smaa dragter og vilde ikke slippe dem, men nu hadde han allerede seirrikt overstaatt sit. I begyndelsen hadde det ogsaa været saa vanskelig for ham, især hadde han været trykket ved tanken paa at nu maatte han aldrig mere i hele sit liv bli hidsig, det

Den nye St. Pauls-skolen i Bergen, hvis innvielse vi omtalte forleden.

forekom ham forfærdelig længe naar man skulde leve helt til man blev nitti aar, saan som han var ment paa. Men ogsaa dette forsæt fik han glimrende til, og under skriftemaalet blev han virkelig meget yngre indi sig, han kunde slet ikke huske at han nogen gang hadde kjendt sig saa ung. Om disse sine erfaringer fortalte han frøene — nu kunde de bare vente, de kom til at føle sig like vel de som han.

Paa veien fra bedet til stuedøren stupte han kraake paa den bløte gresvolden, men saa børstet han omhyggelig av knærne sine, saa han kunde gjøre sin indtræden paa kjøkkenet med det rette og sømmelige alvor som han hadde jagttatt hos de voksne mændene naar de kom fra skriftemaal.

Moren sat horte ved skorstenen, hun spurte hvordan det var gaatt. Da var det noget indeni ham som like-som forbød ham at plappre ut om sine oplevelser, han bare antydet med selvfølelse, at det var ikke saa vanskelig at skrifte som folk pratet om; mange av pikerne paa skolen hadde sagt at det var akkurat som man skulde under kniven, men han hadde slet ikke syntes at det var slik. Men han fortiet rigtignok at han bare fortalte, hvordan det stod for ham, efterat han hadde overstaatt prøvelsen.

Efter at det første skriftemaal var forløpet saa godt saa var det nu bare faren som moren var bekymret for. Helt siden paaskelørdag hadde hun forsøkt at legge alt tilrette, saa hun kunde vinde ham ogsaa og faa ham til at gaa og skrifte. Hun bundskrapet forraadene i sit

kjøkkenskap saa hun hver dag kunde sætte noget han likte paa bordet. Hun overlot fjøsstellet til ham, selv om kua rautet efter fôr og stod urolig paa baasen. Hun sørget for at tobakspungen altid var fylldt, endda hun maatte ofre den siste slanten av de penger hun selv hadde fortjent, og hun la fyrstikkæsker rundt omkring paa alle hylder og gesimser. Altid hadde hun rede paa hvor skoene hans var at finde, om det uformodet skulde bli spørsmaal efter dem, og hun hadde hver morgen en skjorteknap paa rede haand, om den gamle skulde gaa istykker eller være blit vækk. Ja hun kortet til og med av paa bønner efter maten, den faren alltid syntes var for lang.

Mens Hansemand stod ved siden av hende og saa ind i ilden ventet hun bare paa at faren skulde komme hjem. Naar han luktet den gode steken, og naar han saa guttens lykksalige blick, saa maatte da vel han ogsaa komme til at føle hjemve efter den gamle lykken og den tidligere hjemmehyggen deres, og hun turde vaage en bøn. I slike tanker sydde hun de siste knapper i Hansemands nye klær som hun hadde faatt klippet hos skrædderen og sydd selv, for hun hadde nemlig maattet ta et forklær til for, og det behøvet jo ingen at vite. Med glæde konstaterte hun at man utenpaa absolutt ikke kunde opdage denne mangel. Hans blev utaalmodig der han stod og vilde faa prøve de nye plaggene paa sig. Men til hans ærgrelse sydde moren hele tiden langsommere og langsommere og ofte stakk hun ved siden av hullerne i knappen, endda det var

rikelig stort nok, Hansemand kunde se tvers igjennem det. Og ofte brukte hun en urimelig tid for at faa trædd i naalen paa nytt. Saken var at hun gruet for at bli sittende ubeskjeftiget; da kom de mørke tanker og slukket haabet om at faren vilde komme hjem i ret tid. Men det visste ikke Hansemand noget om, saa han listet i hemmelighet til sig bukserne og vesten — saa stod han der pludselig, med triumferende latter og seirshyl, saa stram som en husar foran generalen; han tittet nedover sig og forlangte at moren skulde gi ham den nye jakken ogsaa.

Det skulde jo trækkes i og gattes paa alle kanter, slik at dragten sat godt, og moren lot ikke mangle paa

det, for indi hende var nu det siste haab sunket sammen og slukket som et utbrændt vokslys. Faren hadde naturligvis faatt teften av hvad hun vilde be om, og var om eftermiddagen med forsæt dradd nedover til landsbyen for at slippe at si nei til det som han ikke vilde si ja til. Først nu kom hun i tanker om at han i døren hadde ropt til hende, han maatte til smeden med en kjetting som var istykker, og saa var han avsted, før hun fik sagt noget. Ja, det var en kjetting som var brutt sund, men den kunde nok ingen anden end Vor Herre selv sveise sammen igjen.

(Forts.)

LANDSMØTET I DANMARK

Den 21. og 22. oktober holdt D. K. K. F. sitt fjerde landsmøte, og mange katolske kvinner var stevnet til Kjøbenhavn fra nær og fjern for å høre om forbundets arbeide i de forløpne år og være med til å legge planer for fremtiden. Også Norge var representert ved et av sine styremedlemmer, mens Sverige dessverre i siste øieblikk måtte sende telegrafisk avbud.

Landsmøtet innlededes med messe i den deilige Jesu Hjerte kirke, og baktefter hadde de forskjellige deltagere anledning til å stifte nærmere bekjentskap ved en kaffefrokost i «Hallen» på Vesterbrogate. Programmet for lørdag bød dessuten på et interessant besøk i «Berl. Tidende»s hus, og om aftenen var der tillidsmannsmøte hos Josefssøstrene på Østerbrogate.

Landsmøtets store dag (søndag) oprant i strålende solskinn og innlededes med felleskommunion i Jesu Hjerte kirke. De tilreisende tillidsmenn og formenn var derefter innbudt av viceform. fru Tardini til kaffe i «Hallen», og kl. 12 var de innbudt til frokost i fru Berlings hjem. Kl. 3 samledes alle møtets deltagere hos Josefssøstrene til en både festlig og belærende generalforsamling, der strakte sig over næsten 3 timer. Efter at formannen hadde budt velkommen — fru Stampe var valgt til dirigent — og navneopropet hadde funnet sted, fulgte formannens interessante beretning. Hun minnet først om den storm, der siden siste landsmøte var gått hen over forbundet. «Det har regnet, men regnet gav grøde, det har stormet, men stormen gjorde sterk». Ja, D. K. K. F. var gått styrket ut av uværet, og ennu står katolske danske kvinner samlet og enige og danner front mot tidens gudløshet og virker i katolsk ånd for alle de opgaver, der særlig angår kvinnen som hustru, som mor og ute i erhvervslivet. Derefter fulgte litt statistikk, som sikkert også vil interessere norske lesere: D. K. K. F. har nu 185 enkeltmedlemmer, 28 tilsluttede ledd, 600 medlemmer. — Sekretariatet har mottatt 1444 brever og utsendt 2030. Forbundet har to studiekretser, en for gamle og en for unge. Møtene avholdes i private hjem, og mange interessante emner, mest av religiøs karakter, er blitt drøftet. Formannen ønsker, at sådanne studiekretser likeledes må bli opprettet ute i provinsen, og man vil gå over til også å diskutere sociale og litterære emner. Forbundet har regelmessig innbudt offentligheten til foredrag, som oftest om aktuelle problemer, som barnebegrensning og fosterdrap, således prof. Muckermanns. Dr. med. fru Eli Møller forela lægekommisjonen de katolske kvinners protest mot legalisering av abortus provocatus. D. K. K. F. har

også utvirket, at en katolsk prest nu sitter som medlem av den kommisjon som skal revidere skolebøkene. — Man vil forsøke å oprette eukaristiske foreninger i tilknytning til kvinneforeningene i provinsen med tilbedelse og bønn om nedrustning foran Sakramentet hver første fredag i måneden.

Trørødhus: Siden siste landsmøte har Trørødhus vært besøkt av 200 barn, 125 voksne har deltatt i retrettene, og der har vært arrangert en skogtur for gamle. Det er forbundets håp å kunne holde Trørødhus åpent også om vinteren. Hele foretagendet opprettholdes utelukkende ved tilskudd fra barnehjelpsdagen, ved inntekter fra Prinsesse Margrethes fester og ved private gaver. En liten forening, «Venner av Trørødhus», vil oprette et fond, hvis renter skal gå til feriehjemmet. Foreløbig er fondet på 3000 kr. Carlsberg-fondet bekoster utsmykningen av kapellet i Trørød, der utføres av den katolske malerinne Birgitte West. — Sangboken. D. K. K. F. har utgitt sin egen sangbok, der ikke bare inneholder religiøse dikt, men også fedrelandssanger og folkeviser. Et smukt eksempel på offervilje gav noen unge piker fra Vejle, som sløfet en sommerutflukt for å kunne støtte D. K. K. F. ved å kjøpe sangboken. — Formannen gikk nu over til å tale om den internasjonale arbeide. Unionens mål er jo, at Kristus skal settes i høisetet igjen, ikke bare i våre hjerter, men i hjemmene og i lovgivningen. For å lære den katolske kvinnes stilling å kjenne hele verden over, har Unionen dannet 10 studiekommisjoner, som skal undersøke f. eks. troens utbredelse, kvinnens stilling som hustru, som mor, som selverhvervende osv. Der kreves næsten alltid eksperter til å besvare de utsendte spørreskjemaer, og Danmark har inntil nu kun kunnet innsende svar til tre av kommisjonene. Unionen har nu to representanter i Folkeforbundet, og den katolske mening har allerede en gang seiret i Genève, nemlig i et spørsmål om barneforsorg. — Formannen sluttet sin interessante beretning med å minne om, at selv om vi katolikker er få og små, må vi ikke opgi motet. Nettop i disse tider, hvor kvinnen trenges ut av erhvervene, nedverdiges ved skilsmisses og kameratekteskap, har vi katolske kvinner noe verdifullt å bringe samfundet. I den store bygning har hver liten mursten sin bestemte plass, og ingen kan undværes. La oss alle være med, og la oss hjelpe til at den kristne ånd igjen kan blåse sterkt gjennom samfundet. — Frk. G. Strøm fikk nu ordet og avla beretning om den Lesekrets D. K. K. F. har fått i gang. Lesekretsen har 44

medlemmer, og på grunn av at man har mottatt en hel del bøker som gave, kan kontingenten settes så lavt som 2 kr. pr. år. Der cirkulerer tre tidsskrifter (bl. a. «St. Olav») og en hel del aktuelle katolske bøker, hvorav noen få på engelsk og fransk. — Kasserersken, fru Lohrer, avlegger nu regnskap, og forstår å få noe morsomt ut selv av et så tørt emne som tall. Hun må vist kunne få en lyktepel til å le. Regnskapet godkjentes med livlig applaus. Og nu kommer det for den norske representant så spennende spørsmål: bladet's fremtid. Det har vist sig, at det blir for dyrt for D. K. K. F. å bevare bladet som organ for Skandinavien, med mindre både Sverige og Norge når op på et abonnentantall av 75 i løpet av et år. Sverige har allerede gitt sitt tilsagn herom, og den norske representant lover å reise hjem og forsøke å hekse. D. K. K. F. vil prøve på å utgi et «lite blad» en gang om måneden, ikke trykt, men i duplikat. Det skulde inneholde småfortellinger og artikler om religiøse emner, om spedbarnspleie, hjemmets innretning, utdannelsemuligheter for de unge, kort sagt alt hvad der interesserer kvinner. En komite skal foreløbig undersøke den økonomiske side av saken, og tillidsmennene må innberette hvad man mener om denne idé i de lokale foreninger. — Der kommer et forslag fra Odense om et katolsk «hjem for gamle» i Kjøbenhavn, som tillike kunde være pensjonat for unge kvinner fra provinsen, der skal utdannes i hovedstaden, og for tilreisende. Formannen kjenner en dame, der gjerne vil være leder av et pensjonat, og forbundet vil arbeide med planen. Men penger må der til; hvad om man satte det på aktier.

Efter valg av styre drøfter man til sist pilegrimsferden til Rom. Til orientering for norske skal jeg bare nevne, at reisen tur og retur på III kl. koster ca. 240 kr. fra Kjøbenhavn. Ophold i Rom kan man få i en klosterpensjon for 25 lire pr. dag. I danske penger kommer da en sådan reise, der strekker sig over tre uker, til å koste 450 kr. Lyder det ikke tillokkende?

Generalforsamlingen heves nu og alle får travelt med å komme avsted, for kl. 7 må man være i gala til festen på hotel «Phoenix». Og man møter også fulltallig op, først til to interessante offentlige foredrag, det ene om «den katolske kvinnes front mot gudløsheten», holdt av den unge jesuit pater Bender; det annet om «hjemmene i tidens tegn» ved magister Rosenkjær. Begge foredrag var umåtelig interessante og tankevektige, men takket være generalforsamlingstretthet og den overophetede luft i salen, måtte den norske representant opgi å ta noe stenografisk referat. — Det helt igjennem vellykkede landsmøte sluttet med en like så vellykket souper, hvor taler og sanger vekslet og forvandlet den varme rett til en kald anretning, — og fikk isen til å smelte.

Jeg er sikker på, at alle der deltok i D. K. K. F.'s landsmøte nu har forstått, hvor viktig det er, at vi katolikker kjemper på samlet front. Og ingen kan være i tvil om, at D. K. K. F. er et forbund i rivende utvikling, og at det er et viktig ledd i den katolske aksjon i Norden.

Ulla Vedel Berrum.

BOKANMELDELSER

Rob. Hugh Benson: «Bag Taageslør». Oversatt av Vera de Journal. Frimodts Forlag, Kjøbenhavn.

I en monstergyldig oversettelse foreligger nu disse «sælsomme beretninger fortalt omkring kaminen i San Filipos Sala i Rom», som bokes undertitel lyder — og det skal være sikkert at ordet «selsom» i denne forbindelse er på sin plass. I hvert tilfelle overfor de som benekter at der er mer mellom himmel og jord enn vi mennesker vet om. Bokens fjorten kapitler representerer fjorten gjengivelser av fjorten personers kontakt med dette mellom himmel og jord, som alle de fortellende åpent innrømmer at de vet, at de ingenting vet om. En krets av katolske prester pluss noen lægmenn er nemlig samlet om kaminen i en prestebolig i Rom og talen faller på det overnaturlige. Hver av de tilstedeværende forteller da en selvoplevet begivenhet som ikke lar sig innregistrere under de almindelige rubrikker for hvad der skjer på vår daglige vei.

Å si at disse fortellinger er spennende er ikke den rette betegnelse. De er spennende som de mest vaskeekte spøkelseshistorier, til tider stiger spenningen til veritabel uhygge, så helt overfladisk skulde vi være tilbøielig til å anbefale denne bok som avløsning av detektivromanene for dem, som foretrekker denne sort lesning fremfor all annen. Men — den er meget mer enn spennende — uendelig meget mer. Som lynglimt kastes gang på gang lys inn over felter i livet som ellers ligger i mørke — det ondes aldri hvilende kamp mot det gode manifesterer sig i sin urtype tvers gjennom alle de forkledninger det ellers betjener sig av for å villedde sjelene — gripende berettes om menneskets avgrunnsdype elendighet, når det berøves troens gave, og selv for dødens mysterium løftes en flik. Men — det selsomste ved det hele er at vi, leserne, aksepterer alle beretningene. Dog, vi noder til det, fordi de er så levende som kun det selvoplevede kan fremstilles — så overbevisende som kun det selverfarte kan formes — så nøktern som kun det sanne er.

Hvis vi skal fremheve enkelte av beretningene for å gi leserne et inntrykk av bokens egenart, vil vi ta f. eks. den første: mgr. Maxwells gripende fortelling om mannen, som mister sin tro, fordi han ofrer den for at hans bror ikke skal komme på villfarelsenes avveier. Om det forferdelige som skjer når et menneske som har sett alt «leve og røre sig i Gud» plutselig får dette lys formørket og blir grepet av en «avgrunnsdyp og pinefull fortvilelse over en tom og formålsløs verden». Den lille korte intensive fortelling bidrar mer enn mange lange prekener til vår forståelse av at «troen er en nådegave», som kan gis eller tas tilbake, at den er noe som er bibragt oss, ikke frembragt av oss selv». Og til takknemligheten for at vi har den.

Père Meurons djevleutdrivelse, hvor kjødet og brødet på bordet går i forrådnelse for øinene av ham idet tilintetgjørelsens makt farer gjennom rummet, er like så godt underholdnings- som meditasjonsstoff. Men bokens kulminasjon er father Girdlestones opplevelse av sin egen sjel som kampplass for de positive og negative krefter i tilværelsen. Allverdens krigshistorier er her koncentrert i et par ganske få korte linjer — alle sjeles kamp også.

Slik er denne bok, denne estetiske ikledning av katolisismens bærende idé: det usynliges åpenbaring i det synlige.

Man må lære å tie som man må lære å tale — og det er ikke det vanskeligste å lære å tale.

Louis Veuillot.

Fort lest og sent glemt — underholdende og opbyggende — interessant og from — en gavebok av de sjeldne.

E. D.-V.

«Credo» — nr. 10.

Når man får i hende et nytt hefte av et tidsskrift som «Credo», er det første man alltid gjør å blade det igjennom for å ta dets «blomst», dets duft, dets essens. Alle har vi våre særlige problemer å tumle med — de skifter, men noen er alltid de mest aktuelle — og mer eller mindre bevisst søker vi da i alt, som kommer innenfor vår rekkevidde, etter et bud, en hjelp, en håndsrekning, til å få løst et av disse problemer eller få mer lys over det, så vi selv klarere og lettere kan arbeide oss frem til en løsning. Tidsskrifter — når de er tidsskrifter: skrevne ut av tiden og inn i tiden — er noen av de beste hjelpemidler vi på denne måte kan få utlevert, så sant vi som barn av tiden alltid må ha, om ikke røtter, så våre grener, blader og blomster utstrakt i den. Hic Rhodos, hic salta! Og derfor står og faller et tidsskrifts verdi med dets evne til å «klare vår gjærende tanke». Med denne målestokk, med dette krav om man vil, åpner vi «Credos» siste hefte — for oktober 1933. Det innledes med en gjengivelse av hovedpunktene i et radioforedrag av 29. juni 1933 «om dansk og svensk åndsliv» og er signert E. F. Det er en meget interessant artikkel — ikke alene ved sitt innhold, men næsten ennå mer ved den metode hvorefter dette innhold er formet. E. F. er nemlig en kritiker med utpreget syntetisk begavelse — stikk i strid med det vanlige, at kritikk — i dette tilfelle ordet oppfattet som: dom, avgjørelse — felles ut ved analyse. E. F.'s evne til å opfatte det essensielle ved noe som billed og så sette en del bilder sammen til et stort genremaleri som gjengir totalsummen av alt det opfattede, er meget instruktiv og meget mer positiv enn den analytiske opsmuldringsprosess, som de fleste kritikere anvender, og hvis resultat ofte blir en torso — eller jevnere sagt: en «hugg-en-hæl-og-klipp-en-tå». Artiklen her er helstøpt og anviser et nytt utsiktstårn med nye perspektiver av svensk og dansk særpregethet og fellesskap. I «Vallfärd till Nådendal» tar A. Frederici oss med på en pilegrimsferd av litt ennå usedvanlig art: pr. aeroplan. Avstanden er unektelig stor mellom våre forfedres vandring på mødig fot til hellige steder og vi, som letter oss fra jorden og flyver den korteste vei til målet. Men — etter å ha lest beskrivelsen av denne reise, hvor selve reiseformemmelsen, reiseinntrykket er hovedtemaet, en i og for sig interessant historisk beskrivelse av Nådendal bitemaet, mens valfartsmotivet er spurlos versenkt, må man spørre sig selv om vår form for pilegrimsreise i realiteten betyr et fremskritt i annet enn det materielle — om ikke han som gikk i ånd og sannhet kom før til målet enn vi som flyver?

«Har Kirken sviktet?» — en artikkel av pater A. Menzinger, S. J., må betegnes som dette heftes høydepunkt. I sitt krystallklare sprog, som evner å gjøre dype filosofiske tanker tilgjengelige for hvermanns hjerne, imøtegår pateren beskyldningen mot Kirken for dypest sett å være årsak til verdenskrigens katastrofe, fordi den ikke gjennom kristendommens åndsinntrengen i menneskesjelene hadde kunnet forhindre at «bror reiser sig mot bror». Han påpeker den menneskelige frie vilje, som selv må avgjøre om den vil ta imot Nåden, kristendommens kjærlighetsbudskap, eller ei — at Gud aldri tvinger noen og at det derfor ikke er Kirken, Guds formidler, men menne-

skene, som har sviktet ved å ville sig selv og sitt istedeffor kristendommens fellesskap. Og i et meget vakkert avsnitt påpeker pater Menzinger, hvorledes det sanne kristne liv er «skjult i Gud» og derfor ofte kun kan merkes gjennom opstandelsens kraft: Kirkens evne til atter og atter å reise sig om den enn tilsynelatende har lidt nederlag.

Karin Sparre skriver instruktivt og forståelsesfullt om den irske katolske folkeleder Daniel O'Connell — det storslåtte eksempel på at handlekraft er forenlig med fredsvilje og derfor kan føre til høje mål ad ublodige veier.

Arwid Botsjø har en vakker «Hymn på Kristi Konungadömes fest», skrevet for svenske katolske forsamlinger. — Pater Menzinger S. J. replicerer om Frans av Assisi og den moderne astronomi, og endelig finner vi noen småstykker, bokanmeldelse — denne gang av P. Dominicus Johners «Erklärung des Kyriale», og de sedvanlige interessante «Från Credos Torn», som bl. a. denne gang har en beskrivelse av «en stor dag for Hamar» og en meget interessant anmeldelse av Papinis siste bok «den levende Dante».

Forhåpentlig fremgår det av denne omtale av heftet at det er verd å lese — og eie!

E. D.-V.

Hørhjemme: —

Resterende kontingent for «St. Olav» bedes velvilligst innbetalt!

Vi har hatt den glede fra fru Sigrid Undset å motta en artikkel om Jonas Lie i anledning hans 100 års dag 6. november. — Dessverre kom den oss for sent i hende til å komme med i dette nummer.

FREDRIKSTAD. Vår katolske ungdomsforening har i oktober opført en del «Olavsbilleder», nærmest utdrag av fru Ella Ankers «Olavsbilæte». Den vakre tekst, de nye dekorasjoner, arbeidet og malt under hr. Tormod Ullebørgs kyndige ledelse, de historiske drakter og de optrædendes energiske og ivrige arbeide har skapt en vakker og verdig fremførelse. — I «Fredrikstad Blad» (25. oktbr.) skriver en innsender:

«Det var overfylt hus ved den katolske ungdomsforenings forestillinger lørdag og søndag. Under en stillhet, som var nær beslektet med andakt, fulgte publikum de 5 dramatiske episoder fra Hellig Olavs liv: 1) Kongemøtet på Hadeland, 2) Hos Sveakongen, 3) Olav kristner Valdres, 4) Olav i Gardarike, 5) Ved Stiklestad, og lyttet betatt såvel til replikkvekslingen mellom Olav og hans menn eller hans høibårne frender, som til hans fortrolige samtale med Aasta, hans mor, eller med den, som blev hans skjebnesterne, Sveakongens edle unge datter Ingegerd. Også mens et resyme av sagaens skjønne beretning om Hellig Olav, «Noregs konge til æveleg tid» blev lest (hermed sammenbindes de dramatiske episoder) var der lydløs stillhet. Man følte den uimotståelige makt sagaens enkle ord øvet på tilhørerne. Rammen om forestillingen var overordentlig vakker, og de 5 dramatiske episoder presenterte sig på den smakfulleste og verdigste måte. Skuespillerne var grepet av sine opgaver og spilte sine roller forbløffende godt — enkelte likefrem utmerket. Der var stemninggsfull mellemaktsmusikk av hr. Nygaard og hr. Wettre sang mandig og vakkert «Norrønavadet» før teppet gikk op. — Bondestykket «Gode granner» avsluttet forestillingen under publikums jubel.»